

**Wyrok z dnia 20 sierpnia 2001 r.**

**I PKN 581/00**

**Przesłankę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem z mianowanym pracownikiem samorządowym polegającą na zmniejszeniu stanu zatrudnienia (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.) należy odnosić do całego reorganizowanego urzędu, a nie do jego poszczególnych jednostek organizacyjnych.**

Przewodniczący SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN:  
Katarzyna Gonera, Józef Iwulski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2001 r. sprawy z powództwa Marka K. przeciwko Urzędowi Miasta K. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 12 kwietnia 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach do ponownego rozpoznania.

### **U z a s a d n i e**

Powód Marek K. domagał się przywrócenia do pracy w Urzędzie Miasta K. Wyrokiem z dnia 30 listopada 1999 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kielcach przywrócił powoda do pracy. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na następujących ustaleniach. Powód podjął pracę w Urzędzie Miasta K. w dniu 4 października 1995 r. na stanowisku inspektora i pełniącego obowiązki naczelnika Wydziału Urbanistyki i Architektury. Aktem mianowania z dnia 1 lutego 1996 r. został Naczelnikiem Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta K. Pismem z dnia 29 marca 1999 r. rozwiązano z powodem stosunek pracy za wypowiedzeniem, w którym jako przyczynę wskazano reorganizację Urzędu Miasta K. wprowadzoną uchwałą [...] Rady Miejskiej w K. z dnia 25 lutego 1999 r., połączoną ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia - art.

10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych. Na podstawie tej uchwały zlikwidowano Wydział Urbanistyki i Architektury, którego naczelnikiem był powód, a powołano Wydział Mieszkalnictwa, Urbanistyki i Architektury. Nowy wydział objął zakresem swego działania kompetencje wydziału, którym wcześniej kierował powód oraz kwestie związane z mieszkalnictwem. Wszyscy pracownicy Wydziału Urbanistyki i Architektury z wyjątkiem powoda zostali zatrudnieni w nowym wydziale. Sąd Rejonowy uznał, że reorganizacja Urzędu Miasta nie wypełniła kryteriów wskazanych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych.

Apelację strony pozwanej oddalił Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2000 r. [...]. Zdaniem Sądu drugiej instancji nie jest zasadny zarzut apelacji, niewzięcia pod uwagę faktu, że w wyniku reorganizacji Urzędu Miasta K., w miejsce 22 wydziałów oraz równorzędnych komórek organizacyjnych, powstało 15 wydziałów i równorzędnych komórek organizacyjnych, a także że w jej wyniku wypowiedziano umowę o pracę 26 pracownikom, w tym powodowi. Sąd Rejonowy ustalił sposób przeprowadzenia reorganizacji wydziału, w którym zatrudniony był powód, a także jakie dotychczasowe komórki organizacyjne strony pozwanej objął nowy wydział. Co do drugiej z przesłanek przewidzianych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, to jest zmniejszenia zatrudnienia, Sąd Rejonowy w sposób właściwy przyjął za orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., I PKN 435/98, że nie może być ona utożsamiana ze zredukowaniem tylko stanowisk kierowniczych. Przesłankę tę należy odnieść do wydziału, w którym poprzednio powód był zatrudniony. Nie ulega wątpliwości, iż w nowym wydziale znaleźli zatrudnienie wszyscy pracownicy poprzednio zatrudnieni w Wydziale Urbanistyki i Architektury, z wyjątkiem powoda. Ponadto powód posiadał wymagane kwalifikacje oraz praktykę do zajmowania stanowiska naczelnika wydziału, a strona pozwana nie wskazała przyczyn, dla których on jako jedyny utracił pracę.

Kasację od tego wyroku wniosła strona pozwana. Zarzuciła naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 lipca 1990 r. o pracownikach samorządowych przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż spełnienie jego przesłanek należy oceniać w odniesieniu do reorganizacji poszczególnych komórek organizacyjnych pozwanego, w oderwaniu od całej reorganizacji i jej skutków w postaci likwidacji, łączenia komórek organizacyjnych i zmniejszania stanu zatrudnienia, a w konsekwencji uznanie, że przepis ten nie mógł stanowić podstawy roz-

wiązania stosunku pracy z powodem, mimo że u pozwanego nastąpiła szeroka reorganizacja połączona ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia. Strona pozwana zarzuciła też naruszenie art. 45 § 1 KP przez zastosowanie go w miejsce art. 45 § 2 KP w wyniku błędnego przyjęcia, że istnieje możliwość przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach. W uzasadnieniu kasacji strona pozwana wywiodła w szczególności, że Sąd Okręgowy dokonał oceny zasadności wypowiedzenia powodowi stosunku pracy na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych, z pominięciem sposobu i skutków całej reorganizacji, ograniczając się jedynie do jej wycinka związanego z reorganizacją wydziału, którym uprzednio kierował powód. Sąd Okręgowy wyraźnie stwierdził, że jedną z przesłanek wymienionych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych, to jest zmniejszenie stanu zatrudnienia w reorganizowanym urzędzie gminy, należy odnieść tylko do wydziału, w którym poprzednio był zatrudniony powód. Zdaniem pozwanego brzmienie przepisu nie daje podstawy do takiej wykładni. Przepis ten nie uzależnia wypowiedzenia od sposobu reorganizacji poszczególnego wydziału, lecz jako przesłankę umożliwiającą wypowiedzenie stosunku pracy pracownikowi samorządowemu mianowanemu wskazuje sam fakt reorganizacji urzędu połączonej ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia. Zmniejszenie stanu zatrudnienia musi dotyczyć wszystkich reorganizowanych komórek organizacyjnych urzędu. Gdyby ustawodawca chciał połączyć możliwość wypowiedzenia ściśle ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia w konkretnie reorganizowanej komórce organizacyjnej urzędu, zależność taka musiałaby wyraźnie wynikać z przepisu. Sąd Okręgowy naruszył także, zdaniem strony pozwanej, art. 45 § 1 KP w związku z art. 45 § 2 KP w wyniku błędnego przyjęcia, że istnieje możliwość przywrócenia powoda do pracy na poprzednich warunkach. Wydział, którym powód kierował, uległ połączeniu z innym wydziałem i w wyniku tego tylko jedna osoba z dotychczasowych naczelników mogła pozostać na stanowisku kierownika nowego wydziału. Wobec połączenia dwóch wydziałów w jeden, dotychczasowe stanowisko powoda uległo likwidacji. Powód nie został wytypowany do pełnienia funkcji kierownika, a nie może powrócić do pracy na poprzednich warunkach, skoro wydział, którym kierował, nie istnieje, a utworzonym kieruje inna osoba.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.) jest uzasadniony, a jego uznanie jest wystarczające do uwzględnienia kasacji. Zgodnie z tym przepisem rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem samorządowym mianowanym może nastąpić w drodze wypowiedzenia w razie likwidacji lub reorganizacji urzędu gminy lub innych jednostek, o których mowa w art. 1 pkt 3 oraz biur (ich odpowiedników), o których mowa w art. 1 pkt 4, połączonej ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia. Treść tego przepisu wskazuje więc jednoznacznie, że zmniejszenie stanu zatrudnienia stanowiące przesłankę umożliwiającą wypowiedzenie należy odnosić do całego reorganizowanego urzędu, a nie do jego poszczególnych jednostek organizacyjnych. Wbrew twierdzeniom Sądów obu instancji taka wykładnia jest przyjęta i utrwalona w orzecznictwie. W szczególności odmienną wykładnią nie zawiera wyrok z dnia 10 listopada 1998 r., I PKN 435/98 (OSNAPiUS 2000 r. nr 1, poz. 8), w którym Sąd Najwyższy (analogicznie jak w uzasadnieniach wyroku z dnia 20 maja 1998 r., I PKN 148/98, OSNAPiUS 1999 r. nr 12, poz. 391 i wyroku z dnia 20 maja 1998 r., I PKN 134/98, OSNAPiUS 1999 r. nr 12, poz. 387) uznał, że reorganizacja urzędu gminy polegająca na zmianie nazw i zakresu kompetencyjnego poszczególnych jednostek organizacyjnych, nie uzasadnia rozwiązania stosunku pracy z mianowanym pracownikiem samorządowym w trybie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.), jeżeli jednocześnie nie następuje rzeczywiste zmniejszenie zatrudnienia, z którym nie należy utożsamiać samego tylko zredukowania stanowisk kierowniczych. Wykładnia, że zmniejszenie zatrudnienia z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych należy odnosić do całego urzędu wynika z uzasadnienia wyroku z dnia 20 maja 1998 r., I PKN 134/98 (OSNAPiUS 1999 r. nr 12, poz. 387; OSP 1999 r. z. 12, poz. 209 z glosą A. Dubowik; OSP 1999 r. z. 12, poz. 210 z glosą H. Szewczyk oraz z uzasadnienia wyroku z dnia 20 maja 1998 r., I PKN 148/98, OSNAPiUS 1999 r. nr 12, poz. 391). Charakterystyczne jest przy tym, że jedna z tych spraw dotyczyła takiej samej sytuacji, jak w niniejszej sprawie, to jest połączenia dwóch wydziałów i likwidacji stanowiska kierownika jednego z nich. Tak samo był interpretowany art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704 ze zm.), który stanowił, że rozwiązanie stosunku pracy z

urzędnikiem państwowym mianowanym może nastąpić w drodze wypowiedzenia w razie likwidacji urzędu lub jego reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia, jeżeli przeniesienie urzędnika państwowego mianowanego, za jego zgodą, do innego urzędu nie jest możliwe (por. wyrok NSA z dnia 22 sierpnia 1990 r., II SA 525/90, ONSA 1990 r. z. 2-3, poz. 53). Wykładnia art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych dokonana przez Sąd drugiej instancji jest więc nieprawidłowa, gdyż przesłankę zmniejszenia zatrudnienia odnosi do jednej z jednostek reorganizowanego urzędu. Zresztą gdyby ją nawet przyjąć, to i tak należało uznać, że doszło do zmniejszenia zatrudnienia w tej jednostce, skoro po połączeniu dwóch wydziałów jest oczywiste, że zlikwidowano jedno stanowisko naczelnika, a więc także w tej nowej jednostce organizacyjnej utworzonej w miejsce poprzednich dwóch wydziałów doszło do zmniejszenia zatrudnienia.

Z tych względów zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu na podstawie art. 393<sup>13</sup> § 1 KPC, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania.

=====